

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 36/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátkou JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., LL.M., Mariánske námestie 31, Žilina, proti postupu Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 311/02 a proti postupu Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Co 229/04 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 26. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecných súdov v konaniach označených v záhlaví tohto uznesenia. Súčasne žiada prikázať Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“), aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov, a navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom (zrejme chybou v písaní požaduje náhradu trov konania od Krajského súdu v Bratislave, pozn.).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou „*pre neuznanie pracovného úrazu zo dňa 1. 8. 1977 a následné nedorovnanie mzdy v roku 2000*“ podanou Okresnému súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) 4. februára 2002 domáhal proti žalovanej zaplata sumy 13 896,20 Kč s príslušenstvom. Okresný súd na pojednávaní konanom 10. februára 2004 rozsudkom č. k. 11 C 311/02-133 žalobu sťažovateľa zamietol a žiadnej zo strán trov konania nepriznal. Meritórny rozsudok okresného súdu sťažovateľ napadol odvolaním,

o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 23 Co 229/04 z 13. júla 2004 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a žalovanej trovy odvolacieho konania nepriznal. Predmetný rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 26. októbra 2004.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti argumentuje, že okresný súd vychádzal pri svojom rozhodovaní z nedostatočných dôkazov. Tvrdí, že ani súd prvej inštancie, ani odvolací súd sa nevysporiadali s tým, že v roku 1988 bol v súvislosti s pracovným úrazom z roku 1977 uznaný invalidným a práve právoplatne uznaná invalidita bola pre spor podstatnou otázkou. Uvádza, že žalobou sa nedomáhal náhrady straty na zárobku počas práceneschopnosti, ako to podľa jeho názoru nesprávne interpretoval okresný súd, ale odškodnenia za invaliditu. Vzhľadom na to je presvedčený, že všeobecné súde dosiaľ nereagovali na skutočný predmet sporu, a to aj napriek jeho opakovaným urgenciám, a preto považuje „žalobu o zaplatenie náhrady za stratu na zárobku počas invalidity“ za nerozhodnutú. V nadväznosti na to tvrdí, že napadnuté konanie nebolo právoplatne ukončené bez ohľadu na to, že je na rozhodnutí vo veci samej vyznačená doložka právoplatnosti a vykonateľnosti. Súde podľa jeho názoru dosiaľ nevyčerpali predmet konania, resp. vadne rozhodli o nároku, ktorý si vôbec neuplatnil, čo považuje za nesústredujúcu a nesprávnu činnosť vedúcu k porušeniu ústavou garantovaného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Zdôrazňuje, že stav jeho právnej neistoty v danom prípade trvá už 19 rokov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní o jeho žalobe zo 4. februára 2002 a postupom krajského súdu v súvisiacom odvolacom konaní tým, že mu všeobecné súde nepriznali náhradu za invaliditu.

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

7. Vo svojej rozhodovacej činnosti ústavný súd konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 76/03, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017). Samotným prerokovaním veci na všeobecnom súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (obdobne III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

8. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

9. Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je teda to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

10. Z príloh ústavnej sťažnosti je zjavné a sťažovateľ aj tvrdí, že rozsudok okresného súdu z 10. februára 2004 a rozsudok krajského súdu z 13. júla 2004 nadobudli právoplatnosť 26. októbra 2004. Ústavná sťažnosť sťažovateľa namietajúca postup okresného súdu a postup krajského súdu v napadnutých konaniach bola ústavnému súdu doručená 26. októbra 2023, t. j. 19 rokov po tom, keď vo veci sťažovateľa bolo právoplatne rozhodnuté. Sťažovateľ sa teda v predmetnej veci domáha ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v napadnutých konaniach namietané porušenie označených práv už netrvalo, a teda bola už dávno odstránená jeho právna neistota.

11. Napriek tomu sťažovateľ po 19 rokoch od právoplatnosti rozhodnutí všeobecných súdov podal ústavnú sťažnosť, v ktorej vyjadruje nespokojnosť s rozsudkom okresného súdu z 10. februára 2004 a rozsudkom krajského súdu z 13. júla 2004. Z tejto nespokojnosti sťažovateľ vyvodzuje svoju premisu, že jeho vec doteraz nebola právoplatne skončená (z čoho odvodzuje aj dlhoročné prietahy vo svojej veci), ktorú je ale potrebné odmietnuť vzhľadom na nadobudnutie právoplatnosti tejto veci, a to ešte 26. októbra 2004.

12. Ústavný súd dopĺňa, že žaloba sťažovateľa bola právoplatne zamietnutá v celom rozsahu (meritórne rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu boli prílohami ústavnej sťažnosti). Názor sťažovateľa, že sa jeho vec právoplatne neskončila, je z ústavnoprávneho hľadiska právne

irelevantný vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov čl. 48 ods. 2 ústavy a práva prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

13. K už uvedenému ústavný súd dodáva, že ďalším dôvodom odmietnutia ústavnej sťažnosti je aj jej oneskorenosť, keďže konanie v sťažovateľovej veci právoplatne skončilo *prima facie* pred podaním ústavnej sťažnosti. Z tohto dôvodu ústavnú sťažnosť odmietol aj podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene pre nedodržanie dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde, ktoré sa nesporne vzťahuje aj na konania o namietaní porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 28/2020, I. ÚS 191/2022, I. ÚS 261/2022, I. ÚS 443/2022).

14. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších jeho návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 18. januára 2024

Miloš Maďar
predseda senátu